

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Uplynulý týden patřil v české justici bitcoinové kauze: obžaloba exministra spravedlnosti Pavla Blažka a advokáta Kárima Titze míří ke Krajskému soudu v Brně a u Ústavního soudu se sešlo devět stížností obžalovaných. Od 2. srpna zároveň platí nové povinnosti z evropského AI Actu — firmy musí označovat obsah vytvořený umělou inteligencí, jinak riskují pokuty až 15 milionů eur. Legislativa nabrala tempo i jinde: novela OSŘ slibuje vyklizení bytu neplatiče do 30 dnů, chystaná změna katastrálního zákona omezí vytěžování dat z katastru a stavební novela oklešťující práva sousedů míří do Senátu. Ústavní soud navíc sérií nálezů posílil procesní práva účastníků řízení a Nejvyšší soud vydal precedenty k vyúčtování energií i bytovému spoluvlastnictví. Přinášíme výběr toho nejdůležitějšího.

Bitcoinová kauza: obžaloba exministra Blažka a advokáta Titze, u Ústavního soudu leží devět stížností

Vrchní státní zastupitelství v Olomouci podalo obžalobu na exministra spravedlnosti Pavla Blažka, jeho náměstka Radomíra Daňhela, advokáta Kárima Titze a Tomáše Jiříkovského kvůli přijetí bitcoinů v hodnotě téměř miliardy korun ministerstvem. Navrhované tresty se pohybují od 6,5 do 20 let, věc míří ke Krajskému soudu v Brně. Obžalovaní podali k Ústavnímu soudu devět stížností proti postupu orgánů, vazbě i zajištění majetku. Kauza se stává precedentem pro odpovědnost státu při nakládání s kryptoaktivy i pro disciplinární odpovědnost advokátů.

EU AI Act v účinnosti: povinné označování AI obsahu, pokuty až 15 milionů eur

Od 2. srpna platí transparentnostní povinnosti evropského aktu o umělé inteligenci — firmy musí označovat AI generovaný obsah, chatboty i deepfake videa. Za porušení hrozí pokuty až 15 milionů eur nebo 3 % celosvětového obrátu, dozor v Česku vykonává ČTÚ ve spolupráci s ČNB a ÚOOÚ. Právní experti doporučují komplexní řízení rizik včetně interních směrnic a souladu s GDPR a autorským právem. Pro advokacii jde o novou stabilní poradenskou agendu.

Novela OSŘ zavede rychlé soudní vyklizení bytu do 30 dnů

Novela občanského soudního řádu přinese zjednodušené řízení, ve kterém pronajímatel získá rozkaz k vyklizení bytu do 30 dnů od podání návrhu se sníženým soudním poplatkem. Dosavadní proces vyklizení neplatičů trvá běžně i rok a půl. Změna zásadně posiluje postavení vlastníků bytů a setkává se s pozitivním ohlasem advokátní i soudní praxe. Pro nájemní trh jde o jednu z nejvýznamnějších procesních novinek posledních let.

Novela katastrálního zákona zpřísní přístup k údajům, advokáti protestují

Připravovaná novela katastrálního zákona radikálně omezí vytěžování osobních údajů z katastru

nemovitostí — nově bude nutné uvádět účel využití dat a prokazovat totožnost. Cílem je zamezit hromadnému zpracování dat spekulanty. Advokacie ale upozorňuje na zrušení ochranné lhůty pro vlastníky a na znevýhodnění advokátů oproti notářům v procesních přístupech. Účinnost se očekává od července 2027 a novela může výrazně ovlivnit realitní praxi.

Novela stavebního zákona omezující práva sousedů míří do Senátu

Sněmovna schválila novelu stavebního zákona zavádějící domněnku přípustnosti staveb v souladu s územním plánem a přísné formální požadavky na námítky účastníků. Kritici varují, že úprava fakticky znemožní starousedlíkům bránit se developerské výstavbě ve správních řízeních. Předloha vyvolává střet mezi zrychlením povolovacích procesů a právem na ochranu bydlení a životního prostředí. Klíčové bude nyní projednání v Senátu.

Krise znalectví zpomaluje justici, ministerstvo připravuje novelu

Soudy se potýkají s akutním nedostatkem znalců zejména ve zdravotnictví a psychiatrii, což prodlužuje řízení včetně citlivých případů. Situace se zhoršila po novele z roku 2021, po které řada zkušených znalců obor opustila. Ministerstvo spravedlnosti připravuje novelu zákona o znalecké činnosti a v průběhu týdne požádalo advokáty a koncipienty o zpětnou vazbu formou dotazníku. Téma má přímý dopad na délku a kvalitu soudních řízení napříč agendami.

Stát chce zasáhnout proti nelegálním domovům důchodců

Ministerstvo spravedlnosti navrhuje legislativní změny umožňující efektivní zásah proti nelegálním zařízením pro seniory, včetně rozšíření pravomocí policie. Úprava má zvýšit ochranu klientů a odpovědnost provozovatelů v šedé zóně sociálních služeb. Návrh navazuje na dlouhodobou kritiku nedostatečného dozoru v sektoru a doplňuje jej upozornění nové ombudsmanky Evy Kostolanské na systémové chyby při vyměřování důchodů.

Ústavní soud sérií nálezů posílil procesní práva: dovolání, vazba i soudní poplatky

Ústavní soud vydal několik rozhodnutí korigujících praxi obecných soudů. Nejvyššímu soudu vytkl formalistické odmítání dovolání a nepřípustnou změnu skutkových zjištění bez důkazů, u Nejvyššího správního soudu označil třídní lhůtu k zaplacení soudního poplatku za neústavní omezení přístupu k soudu. Potvrdil rovněž, že zásada kontradiktornosti platí i v řízení o vazbě, a při rozhodování o bezplatné obhajobě vyžaduje reálné zjišťování majetkových poměrů obviněného.

Odměna advokáta v adhezním řízení: ÚS odmítl formalismus nižších soudů

Ústavní soud zrušil rozhodnutí, která krátila odměnu advokátky zastupující poškozenou s odůvodněním, že náhrada újmy nebyla přiznána rozsudkem. Obžalovaný přitom újmu uhradil dobrovolně před rozhodnutím, což ÚS považuje za materiální úspěch poškozené strany. Nález je významným precedentem pro odměňování zmocněnců poškozených v trestním řízení a posiluje ekonomickou jistotu advokátů v této agendě.

ČAK žádá kárné potrestání soudkyně za omezování práv obhajoby

Česká advokátní komora podala podnět ke kárnému řízení proti soudkyni Městského soudu v Praze Janě Miklové, která podle Komory ve sledované trestní věci omezovala projevy obhájců a právo na procesní obranu. Ministerstvo spravedlnosti zahájilo šetření a věc může skončit před kárným senátem vrchního soudu. Jde o výjimečný krok s potenciálně precedenčním významem pro vztahy mezi advokací a justicí.

Kompetenční spor prezidenta a vlády testuje autoritu Ústavního soudu

Ústavní soud řeší kompetenční žalobu v souvislosti se sporem prezidenta Petra Pavla a vlády o zastupování země, mimo jiné na summitu NATO, a vydal v řízení dočasné procesní opatření. Spor upřesní dělbu pravomocí mezi hlavou státu a exekutivou v zahraniční politice. Komentátoři jej označují za test autority soudu v době napětí mezi ústavními institucemi. Výsledek bude mít dlouhodobý ústavněprávní význam.

Rodinné právo u ÚS: dva nálezy k péči o děti a rovnosti rodičů

Ústavní soud ve dvou rozhodnutích korigoval praxi soudů při úpravě péče o děti. Odmítl model, který jednomu z rodičů ukládá extrémní cestovní vzdálenosti při styku s dětmi, a zdůraznil individuální posouzení nejlepšího zájmu dítěte a rovnocenné postavení obou rodičů. Věci se vracejí krajským soudům k novému projednání. Nálezy dále sjednocují judikaturu ke střídavé péči a praktickým podmínkám jejího výkonu.

Nejvyšší soud: vyúčtování energií nelze automaticky považovat za správné

Nejvyšší soud rozhodl, že vyúčtování od dodavatelů energií nepoživá presumpce správnosti a důkazní břemeno nese ve sporu dodavatel. Rozhodnutí vytváří oporu pro rostoucí agendu spotřebitelských sporů o vyúčtování plynu a elektřiny. Pro dodavatele znamená nutnost průkazně dokládat správnost účtovaných hodnot, pro spotřebitelskou praxi jde o jeden z nejsilnějších precedentů poslední doby.

NS: chybu v prohlášení vlastníka bytového domu lze soudně opravit i po letech

Nejvyšší soud potvrdil, že na vadu v prohlášení vlastníka rozdělujícím dům na jednotky lze poukázat a žádat soudní opravu i s velkým časovým odstupem. Rozhodnutí má zásadní význam pro společenství vlastníků jednotek a ochranu práv vlastníků bytů. Posiluje právní jistotu v bytovém spoluvlastnictví a otevírá cestu k nápravě historických chyb z privatizací a developerských projektů.

T-Mobile blokoval web nezákonně: přelomový rozsudek o

síťové neutrality

Městský soud v Praze rozhodl, že T-Mobile blokoval web AC24 bez závazného právního aktu státních orgánů, čímž porušil princip síťové neutrality, a přiznal provozovateli odškodnění. Rozsudek vymezuje limity dobrovolné spolupráce operátorů s bezpečnostními složkami. Pro oblast digitálních práv a odpovědnosti poskytovatelů připojení jde o jedno z nejvýznamnějších tuzemských rozhodnutí.

Rehabilitace Milana Knížíka pravomocná: precedent pro oběti komunistické justice

Obvodní soud pro Prahu 10 posmrtně rehabilitoval Milana Knížíka za nezákonnou vazbu ze 70. let, a to po předchozím zásahu Ústavního soudu zdůrazňujícím výklad rehabilitačního zákona ve prospěch obětí. Rozhodnutí je pravomocné a otevírá vdově cestu k odškodnění. Případ potvrzuje, že nárok na soudní satisfakci trvá bez ohledu na časový odstup, a vytváří precedent pro další rehabilitace z éry režimu.

Evropská komise hrozí Česku žalobou kvůli segregaci ve školách

Evropská komise zvažuje podání žaloby k Soudnímu dvoru EU kvůli přetrvávající segregaci romských dětí v českých školách. V případě prohry hrozí státu vysoké sankce, Komise vyzývá k intenzivnějšímu řešení diskriminace ve vzdělávání. Téma se táhne od rozsudku D. H. proti ČR a jeho eskalace na unijní úroveň by měla významné dopady na školskou legislativu i praxi.

Ministr Tejc tlačí na širší využití elektronických náramků

Ministr spravedlnosti Jeroným Tejc upozornil, že elektronický monitoring při domácím vězení běží jen na zlomku kapacity, a vyzval soudce i probační službu k častějšímu ukládání alternativních trestů. Širší nasazení náramků má odlehčit věznicím a zlevnit výkon trestu. Téma navazuje na dlouhodobou debatu o efektivitě trestní politiky a může se promítnout do metodického vedení soudů.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Interní prošetřování a subjektivní lhůta pro rozvázání pracovního poměru](#)
- [Povaha sjezdů](#)
- [Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)

- [10 otázek pro ... Petra Perníše](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Zahraniční dodavatel v českých veřejných zakázkách: praktické a právní aspekty](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)